

TURUN YLIOPISTO

Lääketieteellinen tiedekunta

VESA-MATTI KUITTINEN: PÄIVYSTYSPOLIKLINIKOILTA KOTIUTETTAVIEN
AIVOVAMMAPOTILAIEN PROFIILI SUOMALAISESSA AINEISTOSSA

Syventävien opintojen kirjallinen työ, 15s.

Neurologia

Huhtikuu 2016

Raportissa on kartoitettu Turun yliopistollisen keskussairaalan päivystyspoliklinikalta kotiutettavien aivovammapotilaiden profiilia. Raportissa selvitettiin päivystyspoliklinikalta kotiutettavien aivovammapotilaiden ikä, sukupuoli, riskitekijöitä, vammamekanismeja ja liitännäisvammoja. Aineistona on käytetty Turun yliopistollisessa keskussairaalassa CENTER-TBI-monikeskustutkimusta varten kerättyä potilasrekisteriä.

Aivovammat syntyvät ulkoisen energian vaikutuksesta aivokudokseen, yleensä kaatumisen tai muun tapaturman yhteydessä. Kaikki aivovamman saaneet potilaat eivät hakeudu hoitoon, mutta Euroopan unionin alueella aivovammat aiheuttavat silti noin miljoona päivystyskäyntiä vuodessa. Suomessa on arvioitu aivovammojen suorista ja epäsuorista kustannuksista kertyvän vuosittain yli puolen miljardin kustannukset valtiolle.

Aivovammapotilaat ovat aiemmissa tutkimuksissa todettu olevan joko nuoria aikuisia tai iäkkäitä. Nuorissa aikuisissa miehet ovat olleet ylliedustettuina, kun taas iäkkäiden keskuudessa sukupuolierot ovat kaventuneet. Pääteiden käytön on todettu altistavan aivovamman syntymiselle. Suomessa aivovamman vammamekanismina on yleisimmin ollut kaatuminen samalla tasolla. Aivovamman yleisimpänä liitännäisvammana on todettu olevan kaularankavamma, joskin asiaa on tutkittu vähän.

Päivystyspoliklinikalta kotiutettavien aivovammapotilaiden profiilia ei aiemmin ole juuri tutkittu. Raporttia varten oli käytössä tiedot 246:n päivystyspoliklinikalla aivovammaepäilyn vuoksi otetun pään tietokonetomografiakuvantamisen ja tämän jälkeen kotiutetun potilaan ikä, sukupuoli, yleinen terveyden tila, antikoagulanttien ja verihiutaleiden yhteenliittymistä estävien lääkkeiden käyttö, vammamekanismi sekä mahdolliset liitännäisvammat. Tutkitussa aineistossa todettiin, että päivystyspoliklinikalta kotiutettavien aivovammapotilaiden ikäjakauma oli tasainen. Potilaista 41 % oli perusterveitä, 29 %:lla oli lievä ja 30 %:lla vakava systeeminen tauti. Yleisin vammamekanismi oli kaatuminen samalla tasolla kotona. Potilaista 45 %:lla oli joitain liitännäisvammoja aivovamman ja pään ulkoisen vamman lisäksi. Näistä yleisimmät olivat kasvojen alueen vamma, kaularankavamma, raajojen tai rintakehän alueen vamma.

Asiasanat: aivovamma, päivystyspoliklinikka, profiili